22. 7. 2024

ID: 118286

Exekuce

I žalovaná z exekučního titulu (smíru), jehož obsahem je nepeněžité plnění, je oprávněná k podání exekučního návrhu v případě, že splnění jejího závazku závisí na závazku, k jehož splnění se v nalézacím řízení zavázali žalobci. Exekučnímu soudu přísluší posoudit, zda rozhodnutí k výkonu navržené ukládá povinnosti, jež lze vskutku vykonat, tedy např. zda uložená povinnost, odpovídá možným způsobům exekuce, a zda tato povinnost je konkretizována dostatečně určitě. Neobsahuje-li exekuční titul všechny předpoklady materiální vykonatelnosti uvedené v § 261a odst. 1 o. s. ř., může být exekuce nařízena, lze-li chybějící údaje nebo údaje v něm uvedené nepřesně, nesrozumitelně nebo neurčitě doplnit nebo nahradit postupem podle § 261a odst. 2 a 3 o. s. ř. s přihlédnutím k povaze věci nebo ke způsobu exekuce. Splnění předpokladů materiální vykonatelnosti musí vyplývat z výroku vykonávaného rozhodnutí, který lze vykládat v souvislosti se záhlavím rozhodnutí (zejména ohledně individualizace oprávněného a povinného) nebo s jeho odůvodněním (neboť i to je součástí rozhodnutí), jestliže obsah výroku blíže ozřejmuje a je možné s jeho pomocí odstranit případné pochybnosti o obsahu a rozsahu uložených povinností, s přihlédnutím k povaze věci nebo k předepsanému způsobu exekuce.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 20 Cdo 183/2024-239 ze dne 2.5.2024)

Nejvyšší soud rozhodl v exekuční věci oprávněné I. K, zastoupené Mgr. M.N., advokátem se sídlem v B., proti povinným 1/ R. M., a 2/ A. M., oběma zastoupeným Mgr. A.B., advokátem se sídlem v B., provedením prací a výkonů, vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 26 EXE 2397/2021, o dovolání povinných proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 10. 2023, č. j. 20 Co 115/2022-209, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

1. Krajský soud v záhlaví uvedeným rozhodnutím potvrdil usnesení ze dne 5. 5. 2022, č. j. 26 EXE 2397/2021-105, kterým soud prvního stupně zamítl návrh povinných na zastavení exekuce vedené soudním exekutorem JUDr. Petrem Kociánem, Exekutorský úřad Brno-venkov, pod sp. zn. 137 EX 19985/21, na základě pověření Městského soudu v Brně ze dne 11. 10. 2021, č. j. 26 EXE 2397/2021-16. Odvolací soud již dříve v dané věci rozhodoval usnesením ze dne 16. 11. 2022, č. j. 20 Co 115/2022-148, kterým odvolací řízení pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení zastavil, jelikož povinní vymáhanou povinnost splnili. Toto usnesení však bylo zrušeno na základě žaloby pro zmatečnost s tím, že návrhem povinných na zastavení exekuce z důvodu tvrzené materiální nevykonatelnosti exekučního titulu je třeba se věcně zabývat i po skončení exekuce.

2. Odvolací soud se v záhlaví uvedeným usnesením ztotožnil se závěry soudu prvního stupně a neshledal žádné vady exekučního titulu, které by způsobovaly jeho materiální nevykonatelnost. Exekučním titulem je smír schválený usnesením Městského soudu v Brně ze dne 20. 12. 2019, č. j. 44 C 63/2017-141, z nějž každá strana nepochybně sezná, co je jejím právem a povinností. Soud připomněl, že právě povinní zahájili nalézací řízení a následně i exekuční řízení, v němž vytýkali oprávněné (tehdy povinné), že nesplnila povinnost zajistit nejméně dvakrát ročně údržbu zeleně nacházející se na jejím pozemku. Nelze se tedy divit, že ta pak podala exekuční návrh za situace, kdy jí povinní přes písemnou výzvu neumožnili vstup na jejich pozemek; jinak by se nepochybně vystavila nebezpečí dalšího exekučního návrhu ze strany povinných, neboť údržbu zeleně včetně úklidu spadaného ořezu nemohla dosáhnout jinak.

3. Usnesení odvolacího soudu napadli povinní dovoláním. Namítají, že rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení dovolacím soudem dosud neřešené otázky procesního práva, zda je třeba jednotlivé body soudního smíru pojaté do jednoho výroku usnesení nalézacího soudu pro účely exekučního řízení považovat za oddělitelné a samostatné exekuční tituly, jejichž materiální vykonatelnost je nutné posuzovat zvlášť. Dále namítají, že se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu (vyjádřené v usneseních Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 965/2003, 20 Cdo 1258/2005, 20 Cdo 3077/2009, 20 Cdo 3305/2010, 20 Cdo 3682/2010, 20 Cdo 602/2022) při řešení otázky materiální vykonatelnosti bodu 5 soudního smíru, jelikož podle povinných dostatečně nekonkretizuje jejich povinnost (umožnění vstupu), obsah, rozsah a způsob, jakým má být vykonána, přičemž uvedený výrok nelze jakkoli doplňovat ani opravovat. Možnost oprávněné požádat o vstup na jejich pozemek za účelem splnění povinnosti ze soudního smíru je dána jen tehdy, nemůže-li dostát svým povinnostem jinak. To však dosud mohla. Odvolací soud argumentoval tím, že sami povinní již vedli exekuci proti oprávněné podle téhož soudního smíru a sami o jeho vykonatelnosti neměli pochyb. Soud podle dovolatelů neposuzoval pouze vykonatelnost samotného bodu 5 soudního smíru, ale nepřípustně přihlížel k celému obsahu soudního smíru (včetně bodu 1). Dovolatelé též odvolacímu soudu vytkli, že se nevypořádal s jimi doloženými důkazy. Závěrem navrhli, aby dovolací soud změnil napadené usnesení a rozhodl, že exekuce se zastavuje, a oprávněné uložil povinnost k náhradě nákladů exekučního, odvolacího i dovolacího řízení a uložil jí i soudnímu exekutorovi povinnost k vrácení částek zaplacených povinnými podle usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16. 11. 2022, č. j. 20 Co 209/2022-190.

4. Právní zástupce oprávněné uvedl, že oprávněná delší dobu čelí nátlaku sousedů, jež si v oblasti domů s vzrostlými zahradami postavili vilu střeženou kamerovým a perimetrickým systémem se zahradou v betonu a s nízkým trávníkem. Při stavbě změnili úroveň původního svahu a vyvýšili svůj pozemek. Oprávněná v dobré víře souhlasila se schválením smíru, aby se napjaté sousedské vztahy urovnaly a aby mohla v místě, kde vyrůstala, v klidu žít. Povinní však opakovaně porušili svůj závazek a odmítali jí přístup za účelem provedení údržby porostů. Současně neustále přeměřovali výšku vegetace, sledovali kamerovým systémem pravidelnost údržby a striktně vyžadovali dodržování schváleného smíru. V roce 2020 a 2021 proti ní zahájili exekuční řízení. Podle oprávněné dotčená vegetace tvoří pomyslnou bariéru k odstínění pohledů sousedů i jejich kamer. Jejich vila je totiž ve výšce přes 3 m nad terénem osazena velkoformátovými okny směřujícími do zahrady oprávněné, resp. přímo na její bazén. Právě proto byla smírem stanovena výška vrby na 6 metrů. Oprávněná uvedla, že není schopna provést údržbu ze svého pozemku jinak než ořezáním celé koruny, přitom smír cílil na odstraňování přesahů. Zaslala tedy povinným 28. 7. 2021 písemnou žádost o umožnění vstupu na jejich pozemek dne 6. 8. 2021 v době od 11,00 do 13,00, na kterou reagovali odmítavým dopisem z 5. 8. 2021 s tím, že vstupu není třeba. Obdobně reagovali i na předchozí žádosti z roku 2020. Rozhodnutí odvolacího soudu je podle ní v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu. Dovolací soud by měl dovolání odmítnout a přiznat oprávněné náhradu nákladů dovolacího řízení.

5. Nejvyšší soud projednal dovolání a rozhodl o něm podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 30. 9. 2017 (srov. část první čl. II bod 2 zákona č. 296/2017 Sb.), dále též „o. s. ř.“. Dovolání je přípustné, neboť dovolací soud dosud neřešil situaci nastalou v poměrech projednávané věci, zda může žalovaná z nalézacího řízení vést jako oprávněná exekuci proti žalobcům z nalézacího řízení podle části výroku schváleného soudního smíru, který jinak obsahuje závazky účastníků k více vzájemným povinnostem spočívajícím v nepeněžitém plnění.

6. S přihlédnutím k celému obsahu dovolání povinní fakticky zpochybňují závěr, že oprávněná může vést nucený výkon rozhodnutí či exekuci (že je aktivně legitimována) k vymožení povinnosti podle bodu 5 výroku I. usnesení Městského soudu v Brně ze dne 20. 12. 2019, č. j. 44 C 63/2017-141. Uvedený bod stanoví, že žalobci (zde povinní) umožní žalované (zde oprávněné) po předchozí žádosti žalované vstup na svůj blíže označený pozemek v době, rozsahu a způsobem nezbytným k údržbě a

kultivaci vrby kroucené, ořešáku královského nebo vinné révy podle tohoto smíru, přičemž tyto rostliny se nachází na označených sousedních pozemcích žalované, a to nelze-li údržby a kultivace předmětných rostlin dosáhnout jinak.

7. Podle bodů 1 až 3 výroku I. usnesení Městského soudu v Brně ze dne 20. 12. 2019, č. j. 44 C 63/2017-141, se žalovaná konkrétně zavázala, že sníží výšku vrby kroucené na svém pozemku na šest metrů od úrovně povrchu svého pozemku a pravidelně nejméně dvakrát ročně zajistí její údržbu a kultivaci tak, aby její větve nepřesahovaly na pozemek žalobců a její výška šest metrů od úrovně povrchu pozemku žalované. Dále se zavázala, že bude provádět pravidelnou údržbu ořešáku královského na svém pozemku tak, aby jeho větve nepřesahovaly na pozemek žalobců, a že bude provádět pravidelnou údržbu révy vinné na svém pozemku tak, aby její větve s listím a plody nepřesahovaly na pozemek žalobců.

8. Z uzavřeného soudního smíru tudíž vyplývá, že žalobci se zavázali umožnit žalované vstup na svůj pozemek v případě nezbytnosti za účelem provedení konkrétně sjednaného rozsahu údržby dotčené zeleně. Jestliže této své povinnosti nedostojí dobrovolně, není pochyb o tom, že žalovaná se jejího splnění může exekučně domáhat. S dovolateli nelze souhlasit v tom, že v projednávané věci soud smí při zkoumání materiální vykonatelnosti exekučního titulu přihlížet pouze k části obsahu podkladového soudního rozhodnutí, bez možnosti zvážení vymáhané povinnosti v kontextu celého rozhodnutí. Takový požadavek nemá oporu v zákoně a odporuje i ustálené rozhodovací praxi Nejvyššího soudu, a to právě včetně oněch rozhodnutí, na něž sami dovolatelé poukazují. Lze proto uzavřít, že i žalovaná z exekučního titulu (smíru), jehož obsahem je nepeněžité plnění, je oprávněná k podání exekučního návrhu v případě, že splnění jejího závazku závisí na závazku, k jehož splnění se v nalézacím řízení zavázali žalobci.

9. Rozhodovací praxe je dále dlouhodobě ustálena v názoru, že exekučnímu soudu přísluší posoudit, zda rozhodnutí k výkonu navržené ukládá povinnosti, jež lze vskutku vykonat, tedy např. zda uložená povinnost odpovídá možným způsobům exekuce, a zda tato povinnost je konkretizována dostatečně určitě. Neobsahuje-li exekuční titul všechny předpoklady materiální vykonatelnosti uvedené v § 261a odst. 1 o. s. ř., může být exekuce nařízena, lze-li chybějící údaje nebo údaje v něm uvedené nepřesně, nesrozumitelně nebo neurčitě doplnit nebo nahradit postupem podle § 261a odst. 2 a 3 o. s. ř. s přihlédnutím k povaze věci nebo ke způsobu exekuce. Splnění předpokladů materiální vykonatelnosti musí vyplývat z výroku vykonávaného rozhodnutí, který lze vykládat v souvislosti se záhlavím rozhodnutí (zejména ohledně individualizace oprávněného a povinného) nebo s jeho odůvodněním (neboť i to je součástí rozhodnutí), jestliže obsah výroku blíže ozřejmuje a je možné s jeho pomocí odstranit případné pochybnosti o obsahu a rozsahu uložených povinností, s přihlédnutím k povaze věci nebo k předepsanému způsobu exekuce (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 6. 2004, sp. zn. 20 Cdo 965/2003, usnesení ze dne 11. 1. 2005, sp. zn. 21 Cdo 1720/2004, usnesení ze dne 12. 12. 2017, sp. zn. 32 Cdo 2531/2017, usnesení ze dne 18. 1. 2023, sp. zn. 20 Cdo 3697/2022).

10. Dovozují-li dovolatelé, že jejich povinnost v exekučním titulu není dostatečně specifikována, Nejvyšší soud jejich názor nesdílí. V projednávané věci lze vše potřebné dovodit výkladem s přihlédnutím k povaze uložených povinností. Exekuční titul sleduje konkrétní účel, zavazuje konkrétní osoby k opakujícímu se plnění ve vztahu k údržbě konkrétně situované vegetace, srozumitelně formuluje i sjednaný rozsah požadované údržby, na němž se účastníci dohodli. Vznik povinnosti dovolatelů umožnit vstup na jejich pozemek je determinován potřebou či nezbytností ke splnění stanoveného účelu (údržby a kultivace sousední zeleně) v daném čase. Zda oprávněná skutečně potřebuje vstup ze sousedního pozemku či nikoli, musí exekuční soud posuzovat v každém konkrétním případě zvlášť a je přitom irelevantní, jak tomu bylo v minulosti. V projednávané věci soudy vycházely ze skutkových zjištění, že exekuční návrh oprávněné ze dne 30. 9. 2021 byl podán důvodně a že povinní nesplnili svou povinnost stanovenou exekučním titulem. Skutkovým zjištěním, ke kterému soudy dospěly, je dovolací soud vázán. Námitka dovolatelů, že se odvolací soud

nevypořádal s doloženými důkazy, není namístě, jelikož odvolací soud neshledal na podkladě skutkových tvrzení předkládaných povinnými žádný důvod pro zastavení exekuce. Z uvedeného vyplývá, že se odvolací soud při řešení otázky materiální vykonatelnosti exekučního titulu od ustálené judikatury neodchýlil.

11. Protože odvolací soud věc posoudil správně, Nejvyšší soud dovolání podle § 243d odst. 1 písm. a) o. s. ř. zamítl.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Odpovědnost za vady
- Náhrada nákladů na výživu pozůstalých (jiných) osob
- Mezinárodní příslušnost ve věcech rodičovské zodpovědnosti
- Smlouva o dílo (exkluzivně pro předplatitele)
- Spotřebitelský úvěr (exkluzivně pro předplatitele)
- Starobní důchod (exkluzivně pro předplatitele)
- Veřejná obchodní společnost (exkluzivně pro předplatitele)
- Vypořádání SJM (exkluzivně pro předplatitele)
- Přiměřené protiplnění
- Předkupní právo
- Ochrana osobnosti